

اپل پیام‌رسان بومی مورد حمایت کرملین را از فروشگاه خود حذف کرد

با آن‌که مسکو ماه‌ها بود شهروندان روسیه را به نصب پیام‌رسان داخلی «مکس» تشویق می‌کرد، شرکت اپل این اپلیکیشن را از فروشگاه خود حذف کرده است.

شرکت روسی که این پیام‌رسان را توسعه داده، روز پنج‌شنبه ۱۴ خرداد در بیانیه‌ای اعلام کرد که این اپلیکیشن «به‌طور موقت برای دانلود در اپ‌استور در دسترس نیست.»

این شرکت افزود که این پیام‌رسان از شامگاه چهارشنبه از اپ‌استور ناپدید شده است. اپل تاکنون در این‌باره اظهارنظری نکرده و دلیل حذف این برنامه را اعلام نکرده است.

این در حالی است که مسکو ماه‌هاست که شهروندان روس را به نصب مکس تشویق می‌کند؛ یک «سوپر‌اپلیکیشن» که رمزگذاری سرتاسری ندارد و منتقدان می‌گویند می‌تواند برای ردیابی کاربران مورد استفاده قرار گیرد.

روسیه همچنان سرعت و عملکرد واتس‌آپ و تلگرام، دو پیام‌رسان پرکاربرد این کشور، را محدود کرده و کارکنان دولت، شرکت‌های دولتی، مدارس و نهادهای حکومتی را مجبور کرده است ارتباطات خود را به مکس منتقل کنند.

پیام‌رسان «مکس» بخشی حیاتی از تلاشی گسترده‌تر برای ساخت یک «سوپر-آپ» است؛ اپلیکیشنی که روی همهٔ تلفن‌های همراه نصب می‌شود و در نهایت به روس‌ها اجازه می‌دهد کارهای بی‌شماری را سر و سامان دهند؛ البته تحت نظارت کامل سرویس امنیتی فدرال یا «اف‌اس‌بی».

رادیو اروپای آزاد/رادیو آزادی پیشتر در گزارشی نوشته بود که پیام‌رسان دولتی «مکس» در شرایطی به‌زور به مردم روسیه تحمیل می‌شود که فرماندهان آن را ناامن می‌دانند و بسیاری از شهروندان روسیه هم همچنان سعی می‌کنند از نصب آن طفره ببرند.

مدیرعامل شرکتی که «مکس» را توسعه داده، پسر سرگئی کیریینکو مشاور بانفوذ کرملین است.

پاسخ روسیه به حذف: بازی «موش و گربه»

مکس در سال ۲۰۲۵ توسط شرکت روسی VK راه‌اندازی شد و اغلب با «وی‌چت» چین مقایسه می‌شود. این برنامه علاوه بر پیام‌رسانی و شبکه اجتماعی، دسترسی به خدمات دولتی، سیستم کارت شناسایی دیجیتال، خدمات بانکی و پرداخت را نیز فراهم می‌کند.

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، از مکس به‌عنوان پلتفرمی «امن‌تر» یاد کرده و آن را در راستای نیاز روسیه به «حاکمیت فناوریانه» دانسته است.

از ماه سپتامبر، مکس به‌صورت پیش‌فرض روی تلفن‌ها و تبلت‌های فروخته‌شده در روسیه نصب می‌شود، اما در اتحادیه اروپا در دسترس نیست.

مکس از رمزگذاری سرتاسری استفاده نمی‌کند و بر اساس شرایط استفاده آن، داده‌های کاربران منحصراً روی سرورهای مستقر در روسیه ذخیره می‌شوند.

تبلیغات «مکس» را هم می‌توان در گوشه‌وکنار روسیه دید؛ از بیلبوردهای تبلیغاتی تا پنجره‌هایی که ناگهان روی وب‌سایت‌های مختلف باز می‌شوند، تبلیغات تلویزیونی و حتی توصیه مستقیم مقامات دولتی.

علاوه بر مکس، اپل و گوگل پیش‌تر ده‌ها اپلیکیشن روسی را از فروشگاه‌های آنلاین خود حذف کرده‌اند؛ از جمله برنامه‌هایی که توسط شرکت‌های تحت تحریم کشورهای غربی توسعه یافته‌اند.

برنامه‌هایی که پیش از این روی تلفن‌های همراه در روسیه نصب شده‌اند همچنان کار می‌کنند، اما کاربران جدید نمی‌توانند آن‌ها را دانلود کنند و امکان دریافت به‌روزرسانی نیز وجود ندارد.

این حذف گسترده باعث شکل‌گیری نوعی بازی «موش و گربه» شده است؛ به این صورت که شرکت‌های روسی، به‌ویژه بانک‌ها، برنامه‌های خود را با ظاهری متفاوت، مثلاً به‌عنوان نرم‌افزار حسابداری، منتشر می‌کنند و سپس به‌سرعت به مشتریان خود اطلاع می‌دهند که قبل از حذف شدن، نسخه جدید را دانلود کنند.

محدودیت‌های پیام‌رسان‌ها در روسیه در شرایطی است که هم‌زمان، اینترنت موبایل هم در نقاط مختلف این کشور قطع می‌شود؛ به‌طوری که در مسکو امروزی، حتی کارهای ساده‌ای مثل گرفتن تاکسی، سفارش غذا یا دیدن نقشهٔ آنلاین هم ممکن نیست.

